

Obsah

Úvod	11

ČÁST I.

Čas škol (6.–12. století)

Od starověké školy ke škole karolinské (6.–8. století)	19
<i>Konec starověké školy / 19 Počátky křesťanských škol / 21 Kláštery, střediska vzdělanosti 7. a 8. století / 22 Vzdělávání laiků / 23</i>	
První karolinská renesance (8.–9. století)	26
<i>Školské zákony / 27 Hlavní střediska studií / 28 Vzdělání na karolinském dvoře / 29 Shrnutí díla Karla Velikého / 30</i>	
Druhá karolinská renesance (9. století)	31
<i>Školské zákony / 31 Umístění škol / 32 Život ve školách / 36 Základní vzdělávání / 38 Středoškolské vzdělávání / 41 Bilance obou karolinských renesancí / 46 Výuka laiků v 9. století / 47</i>	
Třetí karolinská renesance (10.–11. století)	50
<i>Důvody obrození / 51 Jednotlivé školy / 52 Vzdělávání: dialektika a vědy / 57 Pokračování a konec karolinské renesance / 58</i>	
Krize škol (11. století)	63
<i>Co je příčinou krize ? / 64 Pevná vláda nad školami / 67</i>	
Renesance 12. století	69
<i>Klášter a škola / 69 Škola dvou Anselmů / 72 Překlady / 75</i>	
Rozkvět škol (12. století)	77
<i>Abélard a pařížské školy / 77 Jan ze Salisbury a pařížští mistři / 84 Škola Svatého Viktora / 87 Škola v Chartres / 89 Orléanská škola / 93 Angerská škola / 94 Školy v Toursu a jinde / 94 Školy v Anglii / 96 Italské školy / 96 Školy v Německu / 97</i>	

Výukové metody a výukový program (12. století)	99
<i>Metody práce / 99 Svobodná umění / 102 Gramatika / 103 Návrat k humanismu / 105 Výuka rétoriky / 106 Výuka práva / 107 Výuka přírodních věd / 109 Od dialektiky k teologii / 114</i>	
Studenti a jejich učitelé (12. století)	122
<i>Svět studentů / 122 Svět mistrů / 129</i>	
Vzdělávání laiků (12. století)	133
<i>Vzdělávání na panovnických dvorech / 133 Vzdelávání laiků ve městech... / 136 ... a na venkově / 138 Hodnocení vzdělávání laiků / 139 Židovské školy / 140</i>	
Vývoj ve druhé polovině 12. století	143
<i>Pařížské školy / 143 Logica nova a rozvoj aristotelismu / 147 Papežství a školy ve Francii / 147 Licentia docendi / 148 Směřování k univerzitám / 150</i>	

ČÁST II.

Čas univerzit (13.–15. století)

Zrození a první rozmach evropských univerzit (12.–13. století)...	153
<i>Od škol k univerzitě: institucionální změna / 153 Právo a lékařství: zrození jihoevropských univerzit / 159 Dědictví 12. století / 162 Nové znalosti, nové metody / 165 Předpisová omezení / 168</i>	
Parens scientiarum sláva univerzit (13. století)	173
<i>Oslnivost vědy / 173 Společenský úspěch a mocenské zásahy / 177 Hranice autonomie / 183</i>	
Univerzity na konci středověku (14.–15. století)	187
<i>Zeměpisné rozložení a časová posloupnost nových založení / 187 Panovnické univerzity? / 192 Univerzity a společnost na konci středověku / 195 Krize středověké univerzity? / 197</i>	
Život a práce na univerzitě (13.–15. století)	203
<i>Pobyt „na studiích“ / 205 Dělat kariéru / 209 Intelektuální práce: místa / 212 Intelektuální práce: čas / 215 Slovo a kniha / 217</i>	

Univerzitní sociabilita (13.–15. století)	221
<i>Struktury přijímání a začlenění / 221 Rituály, svátky a hry / 223</i>	
<i>Napětí a násilí / 225 Malý svět kolejí / 229</i>	
Na okraji univerzit: malé školy, nové školy (13.–15. století)	235
<i>Přežití tradičních škol / 235 Židovské školy / 237 Malé městské</i>	
<i>a vesnické školy / 239 U počátků moderní koleje / 244 Profesionální</i>	
<i>vzdělávání / 248</i>	
Závěr	252
Výběrová bibliografie	255
Jmenný rejstřík	257
Místní rejstřík	266